

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod: 03/10/2017
Aelod Cabinet: Y Cyngorydd Gareth Thomas
Swyddog Cyswllt: Owen Owens
Rhif Ffôn Cyswllt: 32169
Teitl yr Eitem: Gwireddu y Cynllun Clwb Brecwast

1 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1 Yn dilyn cyfnod ymgynghori argymhellir codi ffi o £0.80 am yr elfen gofal plant cyn y clwb brecwast, gan roi disgownt i deuluoedd gyda 3 neu ragor o blant, gyda'r trefniadau hynny i gychwyn ar y 6ed o Dachwedd 2017.

2 CYFLWYNIAD

- 2.1 Oherwydd y pwysau ariannol enfawr sy'n wynebu Cyngor Gwynedd o ganlyniad i doriadau ariannol gan y llywodraeth, roedd lleihau'r arian oedd yn cael ei wario ar drefniadau gofal plant cyn-ysgol yn un o'r opsiynau a gyflwynwyd fel rhan o ymgynghoriad cyhoeddus Her Gwynedd.
- 2.2 Yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar y 3ydd o Fawrth 2016 penderfynwyd y dylid torri £100,000 oddiar y gyllideb brecwast.
- 2.3 Cyllideb y cynllun 'Brecwast am Ddim' cyn gweithredu'r toriad yw £557,300 a defnyddir yn bennaf ar gyfer gostau gweithwyr a chostau bwyd.
- 2.4 Ar hyn o bryd, mae 75 o ysgolion cynradd Gwynedd yn cynnig gofal plant cyn-ysgol rhwng 8yb* ac 8.50yb*. Fel rhan o'r drefn, mae cynllun brecwast am ddim Llywodraeth Cymru yn cael ei ddarparu.
- 2.5 Y ddau opiswn dan ystyriaeth oedd:
 - a) darparu brecwast am ddim rhwng 8.25yb* a 8.50yb*, ond gwneud i ffwrdd gyda'r gofal plant cyn-ysgol am ddim sy'n cael ei ddarparu rhwng 8yb* a 8.25yb*;
 - b) darparu brecwast am ddim rhwng 8.25yb* a 8.50yb* a chyflwyno ffi am ddarparu gofal plant ar gyfer rheini sydd yn awyddus ei dderbyn rhwng 8yb* a 8.25yb*. Pe byddai'r cynnig yma yn cael ei ddewis, ni fyddai unrhyw

ffi yn cael ei godi ar gyfer y brecwast ysgol am ddim rhwng 8.25yb* a 8.50yb*.

*amseroedd enghreifftiol yn unig

3 RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

3.1 Bu i'r Cyngor gynnal ymgynghoriad ar y ddau opsiwn uchod i enyn barn bobl Gwynedd am yr opsiwn ffafriedig drwy ofyn i drigolion gwblhau holiadur byr – naill ai ar wefan y Cyngor neu holiadur papur oedd ar gael mewn llyfrgelloedd lleol a Siopau Gwynedd. Hefyd bu i lythyrau gael eu dosbarthu i rieni ym mis Gorffennaf i'w hannog i gymryd rhan yn yr arolwg. Roedd gan drigolion hyd at 1 Medi 2017 i gwblhau'r arolwg (www.gwynedd.llyw.cymru/clwb-brecwast).

3.2 Crynhoir prif ganlyniadau'r ymgynghoriad isod, ceir ymateb llawn yr ymgynghoriad yn Atodiad 1.

- Fe dderbyniwyd 1,358 o ymatebion ar-lein a 30 o ymatebion papur
- O'r ymatebion roedd 84% yn ferched a 50% o'r ymatebwyr yn y grwp oedran 30 – 39 oed
- Roedd 46% yn riant / gofalwr i 1 plentyn oed cynradd a 38% yn riant / gofalwr i 2 blentyn oed cynradd
- Roedd rhan fwyaf o'r sylwadau yn nodi bod y clwb brecwast yn hanfodol i alluogi rhieni i fynd i weithio a bod y clwb yn adnodd gwerthfawr iawn gyda phlant yn mwynhau mynychu'r clwb
- O ran yr opsiynau a ymgynghorwyd arnynt roedd 72.8% o'r ymatebwyr yn ffafrio 'Peidio newid amser y clwb brecwast presennol ond codi ffi am yr elfen gofal rhwng 8:00yb* a 8:25yb*' gan y byddai newid yr oriau yn golygu byddai'r clwb yn cychwyn yn rhy hwyr ac yn effeithio rhieni i fynd i weithio / cadw swydd
- Nodwyd 73.6% y byddent yn defnyddio'r clwb pe bai ffi yn cael ei godi; o'r rhai na fyddai'n talu byddai hynny oherwydd fforddiadwyedd ac felly'n gorfod gwneud trefniadau eraill
- O ran lefel y ffi roedd 43% yn ffafrio 50c y sesiwn tra bod 26% yn fodlon talu £1 y sesiwn
- Roedd 55.4% yn teimlo na ddylid rhoi disgownt i blant sy'n derbyn cinio am ddim. Y prif reswm a nodwyd oedd nad oedd y rhieni hynny yn gweithio ac felly ddim angen clwb gofal
- Roedd 60.2% yn credu dylai rhieni gyda 3 neu ragor o blant dderbyn disgownt. Fe dderbyniwyd sylwadau pellach yn awgrymu dylai teuluoedd rhieni sengl a teuluoedd gyda 2 neu ragor o blant dderbyn disgownt yn ogystal.

3.3 Mae'r ffi o £0.80 a argymhellir wedi ei osod drwy ystyried:

- y toriad anghenrheidiol;
- y costau gweinyddol o gasglu cyfraniadau'r rhieni; a'r
- gostyngiad niferoedd tebygol fydd yn mynychu'r eflen gofal oherwydd cyflwyno ffi.

- 3.4 Mae Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi ei gynnal (gweler Atodiad 2) sy'n amlygu'r effaith o godi ffi ar deuluoedd tlawd, yn enwedig teuluoedd un rhiant ifanc a chartrefi sydd â rhywun anabl ynddynt. Yn hynny o beth, ac o ystyried yr ymateb i'r ymgynghoriad fe gynigir disgownt i deuluoedd gyda 3 neu ragor o blant i leihau'r effaith.

4 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

4.1 Barn y Swyddogion Statudol

4.1.1 Y Pennaeth Cyllid

“Wedi i mi adolygu'r modelu ariannol perthnasol, ar sail y wybodaeth sydd ar gael, a gan ystyried lleihad tebygol yn y gofyn am y ddarpariaeth gofal, cadarnhaf ei fod yn rhagdybiaeth resymol bod codi ffi 80c am gynhyrchu incwm digonol i wireddu'r arbediad ariannol sy'n ofynnol. Felly, rwy'n cefnogi'r penderfyniad a geisir.”

4.1.2 Y Swyddog Monitro

“Mae gwaith ymgynghori manwl wedi ei wneud ar opsiynau ar gyfer symud y mater yma ymlaen ac ymdrinnir â hyn yn fanwl yn yr adroddiad. Yn ôl y canllawiau statudol “Brecwast am ddim mewn ysgolion cynradd” mae gofyn darparu'r brecwast o fewn cyfnod byr cyn dechrau'r diwrnod ysgol. Fodd bynnag, fel y nodir yn yr adroddiad, mae'r ddarpariaeth bresennol yn darparu cyfnod sydd yn ehangach na'r hyn fyddai yn cyfarch y canllawiau ar gyfer darparu brecwast am ddim. Mae'r elfen yma yn ddarpariaeth ychwanegol sydd yn cynrychioli cyfnod o ofal ar gyfer disgyblion.”

4.2 Barn yr Aelod Lleol

4.2.1 Dim yn fater lleol

4.3 Canlyniadau unrhyw ymgynghoriad

4.3.1 Gweler Atodiad 1

4.4 Dogfennau Cefndir

4.4.1 Canllawiau statudol “Brecwast am ddim mewn ysgolion cynradd”

<http://learning.gov.wales/docs/learningwales/publications/140627-free-breakfast-primary-guidance-cy.pdf>

